

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

БЕЙГУЛ СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

УДК 351.7

**УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2020

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

Сербин Руслан Андрійович,

Національна академія внутрішніх справ,
професор кафедри публічного управління та адміністрування

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор

Юнін Олександр Сергійович,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
директор навчально-наукового інституту заочного навчання
та підвищення кваліфікації

кандидат юридичних наук

Чудновський Олександр Вікторович,

Дніпровська міська рада,
директор департаменту громадського порядку та цивільного захисту

Захист відбудеться «23» березня 2020 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.503.01 у Науково-дослідному інституті публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Науково-дослідного інституту публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

Автореферат розісланий «20» лютого 2020 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

К. М. Куркова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Реформування правоохоронних органів, що триває нині, на жаль, поки не досягло швидкого та якісного результату. Недоліки реформування діяльності поліції пов'язані, передусім, з недостатньою увагою до управлінського процесу в зазначеній системі органів, поміркованістю в перебудові системи та принципів прийняття управлінських рішень, недосконалістю нормативно-правового та ресурсного забезпечення цього процесу.

Прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України становить системну, мотивовану, багатоетапну діяльність уповноважених суб'єктів територіальних органів Національної поліції України, яка потребує залучення значних інформаційних, кадрових, у певних випадках – економічних, матеріально-технічних та інших ресурсів. Водночас обставини й особливості цього процесу зумовлюють необхідність у суб'єкта прийняття управлінського рішення виявляти найоптимальнішу якість професійної підготовки, компетенції, високі волеві й особистісні риси, психологічну стійкість, оперативність. З огляду на повноваження територіальних органів Національної поліції України та щоденну кількість завдань, а також обсяг оперативних задач, які вони виконують, діяльність щодо прийняття управлінських рішень у таких органах не може бути стихійною чи дезорганізованою. У зв'язку із зазначеним обґрунтованою є потреба забезпечення функціонування в органах Національної поліції максимально розробленого, прозорого адміністративно-правового механізму прийняття управлінських рішень в умовах активізації взаємодії з громадянським суспільством.

Проблеми організації діяльності органів внутрішніх справ, реалізації форм і методів управління в органах Національної поліції України висвітлювали у своїх роботах такі науковці: В. Б. Авер'янов, С. М. Алфьоров, І. В. Арістова, О. М. Бандурка, Ю. П. Битяк, В. Т. Білоус, І. Л. Бородін, М. Г. Вербенський, В. В. Галуцько, І. П. Голосніченко, В. Л. Грохольський, С. М. Гусаров, П. В. Діхтієвський, Є. В. Додін, Р. А. Калюжний, С. В. Ківалов, В. В. Коваленко, А. Т. Комзюк, В. В. Конопльов, С. Ф. Константінов, О. В. Копан, М. В. Корнієнко, Є. В. Курінний, М. Н. Курко, К. Б. Левченко, М. В. Лошицький, Д. М. Лук'янець, Р. С. Мельник, В. І. Олефір, В. П. Петков, С. В. Петков, А. М. Подоляка, Т. О. Проценко, О. П. Рябченко, Р. А. Сербин, О. В. Чудновський, І. М. Шопіна, О. С. Юнін та ін. Однак, попри значний науковий доробок у сфері дослідження особливостей управління в органах внутрішніх справ, у науці адміністративного права механізм прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України висвітлено фрагментарно, комплексних досліджень із цього питання досі не здійснено.

З огляду на складні та важливі кроки, реалізовані в напрямі адміністративних і структурних перетворень у сфері охорони правопорядку та захисту прав і свобод громадян, необхідним та нагальним є доведення адміністративної реформи в правоохоронній сфері до ефективного завершення й досягнення очікуваного результату. Такий результат, безумовно, має включати розроблення та здійснення

комплексу заходів, спрямованих на вдосконалення системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, що є однією з найважливіших передумов для успішного завершення реформування, перетворення Національної поліції України на орган, діяльність якого відповідатиме загально визнаним стандартам, принципам верховенства права, демократизму та пріоритетності служіння суспільству. Отже, нагальність окресленої проблематики засвідчує необхідність здійснення такого дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Обраний напрям дослідження узгоджується зі Стратегією сталого розвитку «Україна–2020» (Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015), Стратегією розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ України на період до 2020 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 року № 1023-р), Стратегією розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки (постанова загальних зборів Національної академії правових наук України від 3 березня 2016 року № 4-16). Дисертаційне дослідження виконано відповідно до Плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права на тему «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Мета і завдання дослідження. *Мета* роботи полягає в комплексному дослідженні системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України й напрямів її вдосконалення з урахуванням іноземного досвіду у сфері організації управлінського циклу підготовки, прийняття та виконання відповідних управлінських рішень.

Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішити такі *завдання*:

- з'ясувати зміст категорії управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України та виокремити його види;
- визначити поняття управлінського рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України та їх види;
- схарактеризувати стан нормативно-правового й інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України;
- розглянути систему суб'єктів прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України;
- виокремити стадії підготовки та прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України;
- проаналізувати особливості реалізації (виконання) управлінських рішень у діяльності органів Національної поліції України;
- виявити недоліки сучасного механізму прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України;
- запропонувати шляхи запозичення іноземного досвіду у сфері організації управлінського циклу підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів поліції;

– окреслити напрями вдосконалення системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають з приводу розроблення, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України.

Предмет дослідження – управлінські рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України.

Методи дослідження. Методологічна база дисертаційного пошуку ґрунтується на загальнонаукових і спеціально-наукових методах наукового пізнання. Зокрема, застосовано методи *аналізу й синтезу*, за допомогою яких окреслено недоліки механізму прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України (підрозділ 3.1); *діалектичний* метод надав можливість з'ясувати зміст категорії управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України, його особливості в системі загального державного управління (підрозділ 1.1). *Системно-структурний* метод сприяв встановленню системи суб'єктів прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України (підрозділ 2.1); метод *системного аналізу* використано для виокремлення стадій підготовки та прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України (підрозділ 2.2). За допомогою *структурно-функціонального* методу з'ясовано особливості реалізації (виконання) управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України (підрозділ 2.3); *порівняльно-правовий* метод використано під час дослідження вітчизняного й іноземного досвіду у сфері організації управлінського циклу підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів поліції (підрозділ 3.2); за допомогою *формально-юридичного* методу проаналізовано сучасний стан нормативно-правового й інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України (підрозділ 1.3). Застосування *логіко-семантичного* методу сприяло вдосконаленню понятійно-категоріального апарату роботи, розширенню та уточненню досліджуваних понять і категорій (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1). Важливим методологічним інструментарієм послуговували *соціологічний і статистичний* методи, за допомогою яких сформовано емпіричну базу дослідження; на підставі *історико-правового* методу розглянуто генезу поліцейської діяльності, що забезпечило глибоке вивчення сутності управлінських рішень у роботі територіальних органів Національної поліції України (розділи 1–3).

Емпіричну базу дослідження становлять узагальнення адміністративної діяльності Національної поліції України, політико-правова публіцистика, аналітичні матеріали, довідкові видання, дані звітності органів Національної поліції України та результати опитування 245 респондентів.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є комплексним науковим дослідженням особливостей правового регулювання розроблення, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України. На підставі результатів

здійсненої роботи сформульовано нові наукові положення та висновки, які запропоновані здобувачем особисто. Основні з них такі:

уперше:

– категорію «управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України» висвітлено через загальний, суб'єктний і функціональний теоретико-правові підходи;

– обґрунтовано, що систему суб'єктів прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України становлять суб'єкти, які: 1) здійснюють загальне керівництво та координацію всіх напрямів діяльності органів Національної поліції України всіх рівнів; 2) реалізують конкретні завдання діяльності окремого територіального органу Національної поліції України загалом, безпосередньо реалізують управлінські рішення суб'єктів першої групи; 3) здійснюють поточну правозастосовну діяльність територіального органу Національної поліції України;

– проаналізовано стадії розроблення та прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, серед яких виокремлено такі: 1) виникнення (з'ясування) необхідності прийняття управлінського рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України; 2) аналітичної роботи; 3) пошуку оптимального варіанта управлінського рішення; 4) прийняття управлінського рішення; 5) забезпечення виконання рішення поліцейськими; 6) оцінювання та прогнозування ефективності управлінського рішення;

удосконалено:

– поняття «управлінське рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України» як здійснене суб'єктом управління в межах вимог чинного нормативно-правового регулювання та у відповідній формі волевиявлення організаційного, виконавчо-розпорядчого чи підзаконного спрямування, що ґрунтується на аналізі фактичних обставин й особливостей об'єкта управління та визначає конкретні цілі, завдання, стан правовідносин, якого слід досягти, способи, методи, засоби їх досягнення, встановлює конкретні ресурси, необхідні для виконання рішення, а також коло осіб, на яких покладено його виконання або на яких поширюється рішення;

– зміст поняття «суб'єкт прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України», яке запропоновано визначати як особу (юридична або фізична), що на підставі вимог чинного нормативно-правового регулювання та на його виконання реалізує владно-управлінські повноваження у сфері забезпечення публічної безпеки й порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства та держави, протидії злочинності, надання особам послуг з допомоги, на підставі чого уповноважена приймати в межах законодавства необхідні та відповідні вольові акти з метою організації та спрямування власної діяльності, організаційно-розпорядчого впливу на об'єкт управління, зокрема на зовнішні суспільні відносини, що складаються в зазначених вище сферах, і скеровувати поведінку їх учасників;

– класифікацію управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України за такими критеріями: 1) суб'єкт прийняття; 2) сфера спрямування; 3) особливості процесу прийняття; 4) специфіка цілей і завдань, які покладено відповідно до рішення; 5) відношення до безпосередньої реалізації завдань, покладених на територіальні органи Національної поліції України;

– поняття «виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України», яке запропоновано розглядати як: 1) стан суспільних відносин; 2) процес, який характеризує відповідну діяльність уповноважених суб'єктів територіальних органів Національної поліції; 3) сукупність заходів, яких вживають уповноважені суб'єкти територіальних органів Національної поліції щодо реалізації управлінських рішень;

дістали подальшого розвитку:

– висвітлення змісту понять «управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України», «прийняття управлінських рішень в діяльності територіальних органів Національної поліції України», «виконання управлінських рішень в діяльності територіальних органів Національної поліції України», «інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень органами Національної поліції України»;

– розкриття проблем механізму прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, з-поміж яких виокремлено: структурно-організаційні; кадрові; взаємодії між структурними підрозділами поліції; методології прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України;

– обґрунтування необхідності розроблення Стратегії реформування прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України; внесення змін до чинного законодавства України, а саме Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII, прийняття низки наказів Міністерства внутрішніх справ України, серед яких: «Про порядок забезпечення правової допомоги та юридичного супроводу розробки, прийняття та оформлення управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України», «Правові вимоги до форми управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України», «Про Порядок виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України».

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що положення, одержані внаслідок здійсненого дослідження, можуть бути використані у:

– *науково-дослідній діяльності* – для подальших загальних і спеціальних наукових досліджень у сфері адміністративного права, а також науково-теоретичних розробок з питань правового регулювання прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *правотворчій діяльності* – у процесі розроблення та вдосконалення національного законодавства, гармонізації вітчизняного законодавства з

міжнародно-правовими нормами, що регулюють управлінську діяльність у сфері правоохоронних органів;

– *правозастосовній діяльності* – керівниками, посадовими особами та поліцейськими територіальних органів Національної поліції України під час прийняття ними управлінських рішень, реалізації безпосередніх повноважень, організації управлінського процесу;

– *освітньому процесі* – під час вивчення в юридичних освітніх закладах навчальної дисципліни «Адміністративне право», підготовки робочих програм і планів, написання підручників, навчальних посібників, курсів лекцій, а також у науково-дослідній роботі студентів, слухачів і курсантів (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ).

Апробація результатів дисертації. Основні ідеї та положення, отримані узагальнення й висновки дисертаційного дослідження було оприлюднено на трьох міжнародних науково-практичних конференціях: «Актуальні проблеми реформування системи законодавства України» (м. Запоріжжя, 27–28 січня 2017 року); «Юридична наука: виклики і сьогодення» (м. Одеса, 8–9 червня 2018 року); «Право як ефективний суспільний регулятор» (м. Львів, 15–16 лютого 2019 року).

Структура та обсяг дисертації. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, що мають дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 230 сторінок. Список використаних джерел містить 192 найменування, розміщених на 20 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми дослідження, її зв'язок з науковими планами та програмами, визначено мету й завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, сформульовано наукову новизну та практичне значення результатів, одержаних унаслідок дослідження, висвітлено відомості щодо їх апробації, структури й обсягу роботи.

Розділ 1 «Загальноправова характеристика управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України» містить три підрозділи та присвячений з'ясуванню сутності управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України, характеристиці його видів, визначенню змісту управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України та їх видів, а також розгляду нормативно-правового й інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень територіальними органами Національної поліції України.

У **підрозділі 1.1 «Управління та його види в діяльності територіальних органів Національної поліції України»** сформульовано власне визначення поняття «управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України», яке ґрунтується на трьох підходах: загальному, функціональному та суб'єктному.

Виокремлено ознаки управління в територіальних органах Національної поліції України: 1) здійснюється відповідно до чинного законодавства та на його виконання, з використанням правових форм, методів і засобів; 2) його здійснюють

уповноважені посадові особи територіальних органів Національної поліції України, інші посадові особи; 3) воно забезпечує досягнення цілей та виконання завдань, що поставлені перед територіальними органами Національної поліції України; 4) реалізується за допомогою системи засобів: нормативно-правових, процедурних, матеріально-технічних, інформаційних, соціально-психологічних, методологічних, кадрових, ціннісно-орієнтаційних, мотиваційних; 5) спрямоване на впорядкування внутрішньоорганізаційної діяльності, а саме: оптимізацію структурних елементів територіального органу, виконання завдань кадрового, інформаційного, методичного, економічного, організаційного спрямування, налагодження процедур прийняття рішень, взаємодії, алгоритмів діяльності кожної посадової особи територіального органу, вичерпне розмежування посадових обов'язків.

Здійснено класифікацію видів управління в територіальних органах Національної поліції України за спрямованістю, сферами діяльності, особливостями суб'єкта управління та правового впливу суб'єкта управління.

У підрозділі 1.2 *«Поняття, сутність та види управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України»* з'ясовано зміст управлінського рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України.

Виокремлено такі правові ознаки управлінського рішення: це волевиявлення суб'єкта управління, що має владний, спрямовувальний, цільовий та чітко виражений вольовий характер, призначене для впливу суб'єкта управління на відповідну систему, яка є об'єктом управління, задля досягнення визначених завдань; його приймають у межах вимог чинного нормативно-правового регулювання; обов'язково є відповідним зовнішнім вираженням волі суб'єкта управління, який є чітким, конкретним і таким, що підлягає однозначному трактуванню та виконанню; його приймають чітко в межах наданих законодавством повноважень і компетенції відповідного територіального органу чи посадової особи; усі управлінські рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України об'єднані загальною метою: забезпечення виконання завдань, що покладені на органи Національної поліції України; становлять цілісну взаємоузгоджену систему, а тому не можуть суперечити одне одному, формуючи єдність практики правозастосування та єдність системи Національної поліції України загалом, її діяльності як суб'єкта здійснення внутрішньої політики держави. Встановлено та схарактеризовано види управлінських рішень: 1) за суб'єктом прийняття: а) одноособові; б) колегіальні; 2) за сферою питань, вирішення яких вони стосуються: а) правозастосувальні; б) економічні; в) кадрові; г) організаційні; 3) за особливостями процесу їх прийняття: а) планові; б) оперативні; в) негайні; 4) за специфікою цілей і завдань, які покладаються відповідно до рішення: а) програмні; б) ситуаційні; в) організаційно-керівні й інші критерії.

У підрозділі 1.3 *«Нормативно-правове й інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України»* запропоновано визначати, що нормативно-правове забезпечення прийняття управлінських рішень такими органами – це невід'ємна складова механізму адміністративно-правового забезпечення прийняття цих рішень, яка

становить систему правових норм, принципів, основоположних підходів, а також деталізованих і спеціалізованих положень, закріплених у чинних нормативно-правових актах, які утворюють систему національного законодавства, відповідно до та за допомогою яких відбувається упорядкування діяльності територіальних органів Національної поліції України щодо прийняття ними управлінських рішень. Здійснено системний аналіз положень законодавства, що регулюють питання розроблення, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, у зв'язку з чим розглянуто його ознаки й особливості.

Зазначено, що інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень територіальними органами Національної поліції України виконує низку важливих функцій, зокрема: 1) інформативну; 2) аналітичну; 3) взаємодії; 4) реагування; 5) моделювальну.

Розділ 2 «Адміністративно-правова характеристика механізму прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України» містить три підрозділи та присвячений детальному аналізу спеціальних питань механізму й процедури розроблення, прийняття і виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, висвітленню ключових категорій зазначеного механізму.

У підрозділі 2.1 *«Суб'єкти прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України»* з'ясовано сутність поняття «суб'єкт прийняття управлінського рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України». Сформовано систему суб'єктів прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, а саме суб'єкти, які: 1) здійснюють загальне керівництво та координацію всіх напрямів діяльності органів Національної поліції України всіх рівнів; 2) реалізують конкретні завдання діяльності окремого територіального органу Національної поліції України загалом, безпосередньо реалізують управлінські рішення суб'єктів першої групи; 3) здійснюють поточну правозастосовну діяльність територіального органу Національної поліції України;

Встановлено особливості правового статусу суб'єктів кожної групи, виокремлено їх правові ознаки. Зазначено, що керівники територіальних органів поліції зобов'язані приймати управлінські рішення на підставі вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків; вони наділені оперативною самостійністю в прийнятті управлінських рішень; забезпечують постійну безпосередню взаємодію з громадянами й іншими учасниками суспільних відносин; забезпечують виконання відокремленими структурними підрозділами наказів Національної поліції, Міністерства внутрішніх справ України.

У підрозділі 2.2 *«Стадії підготовки та прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України»* аргументовано, що прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України є цілісним, взаємозумовленим, циклічним і системним процесом, що передбачає обов'язкові стадії та характеризує внутрішню діяльність суб'єкта прийняття управлінського рішення щодо формування чіткого,

обґрунтованого й ефективного акту, який спрямований на врегулювання внутрішньоорганізаційної діяльності територіальних органів Національної поліції та/або здійснення організаційно-владного впливу на зовнішні правовідносини з охорони правопорядку, захисту прав і свобод громадян, суспільних та державних цінностей.

Проаналізовано стадії розроблення управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України та зауважено, що необхідність прийняття їх визначають за допомогою: прогнозування, планування, у зв'язку з виникненням конкретної оперативної ситуації, що потребує негайного реагування.

У підрозділі 2.3 *«Особливості реалізації (виконання) управлінських рішень у діяльності органів Національної поліції України»* розглянуто специфіку організації цього етапу управлінської діяльності органів Національної поліції України, сформовано його структуру.

З-поміж проблем правового регулювання процедурної діяльності з організації реалізації (виконання) управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України виокремлено такі: неврегульованість окремих процедур виконання управлінських рішень, що зосереджено переважно на регламентуванні реалізації матеріально зафіксованих (задокументованих) управлінських рішень; неузгодженість, неуніфікованість процедурної діяльності щодо виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України; недеталізованість положень правового регулювання організації виконання управлінських рішень, які спрямовані на здійснення управлінського впливу на зовнішнє середовище.

Визначено гарантії розроблення та прийняття управлінських рішень, які запропоновано поділяти на правові й неправові (кадрові; організаційно-правові; матеріально-технічні й фінансові; інформаційні). Правовими гарантіями слід вважати сукупність закріплених відповідно до нормативно-правового регулювання засобів забезпечення організації виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України. Серед них виокремлено чітку правову регламентацію порядку виконання управлінських рішень, регламентацію компетенції посадових осіб і поліцейських територіальних органів поліції щодо виконання управлінських рішень, норми процесуального права, які регулюють особливості прийняття та виконання управлінських рішень, закріплення відповідальності за невиконання управлінських рішень територіальних органів Національної поліції України.

Розділ 3 «Проблеми та шляхи вдосконалення системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України» містить три підрозділи та присвячений виявленню проблемних питань і пошуку напрямів удосконалення правового регулювання розроблення, прийняття й виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, а також способів запозичення іноземного досвіду у визначеній сфері.

У підрозділі 3.1 *«Проблеми сучасного механізму прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції»*

України» зазначено, що механізм прийняття й виконання управлінських рішень територіальними органами Національної поліції України є недосконалим. Такий стан управлінської діяльності закономірний і пов'язаний з нетривалим досвідом поліцейської діяльності в Україні, його адаптацією до національного законодавства, правової свідомості й традицій.

Схарактеризовано проблеми механізму прийняття і виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, з-поміж яких виокремлено такі: структурно-організаційні, кадрові, взаємодії, методології прийняття та виконання управлінських рішень, а також ресурсного спрямування. Увагу зосереджено на характеристиці кадрових проблем, серед яких: неналежна компетентність і недостатній управлінський досвід суб'єктів прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, що спричиняє необхідність здійснення додаткових витрат оперативного часу, кадрових, інформаційних, матеріально-технічних, подеколи й фінансових ресурсів для прийняття окремого управлінського рішення, а також неефективний психологічний супровід прийняття управлінських рішень, що виявляється в неналежній мотивації (або її відсутності) щодо автономності в прийнятті оперативних рішень поліцейськими, несприятливому психологічному кліматі в колективах територіальних органів Національної поліції України; несформованість стандарту ефективної психологічної моделі керівництва територіальними органами Національної поліції, що спрямована на особистісно орієнтований підхід до поліцейських, мотивації індивідуального зростання та розвитку; брак комплексного підходу до побудови управлінських відносин.

У підрозділі 3.2 *«Запозичення зарубіжного досвіду у сфері організації циклу підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів поліції»* зауважено, що забезпечення ефективної поліцейської діяльності потребує залучення значних зусиль, насамперед – у сфері організації управління в зазначеній структурі, перегляду та зміни підходів у процесі управління, переорієнтації на тісніший зв'язок безпосередньо з конкретними громадами і громадянами, налагодження з ними тісної співпраці. Система поліцейської діяльності як нова для України форма здійснення публічної влади та забезпечення охорони правопорядку вже століттями успішно розвивається в інших країнах. Тому розгляд передового досвіду іноземних держав, вивчення особливостей і підходів до організації управлінського циклу в територіальних органах поліції, а також пошук шляхів його рецепції є незамінним інструментом для подальшого вдосконалення діяльності територіальних органів Національної поліції України.

На підставі характеристики особливостей прийняття управлінських рішень територіальними органами поліції Франції, Німеччини, Польщі, Сполучених Штатів Америки запропоновано напрями запозичення позитивного досвіду у сфері організації циклу підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів поліції. Увагу акцентовано на доцільності запровадження практики *community policing* (взаємодії поліції з громадою) у процесі організації циклу підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів поліції, з її адаптацією до національної правової

системи. Зокрема, зазначена модель управління може полягати у: 1) розробленні форм співпраці з громадою: укладення угод про співробітництво, проведення круглих столів, зустрічей, створення місцевої системи обміну інформацією; 2) посиленні й заохоченні особистої ініціативності поліцейських у прийнятті ними управлінських рішень; 3) закріпленні меж територіальної відповідальності поліцейських і спрямуванні їх зусиль на налагодження співпраці з населенням на ввіреній їм території; 4) розгляді питання щодо можливості додаткового фінансування органами місцевого самоврядування територіальних органів поліції (досвід США та Польщі).

У підрозділі 3.3 «Напрями вдосконалення системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України» сформульовано рекомендації щодо напрямів удосконалення системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України. Зокрема, запропоновано здійснити такі заходи: 1) нормативні: розроблення стратегії реформування системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України та її теоретичне й ресурсне обґрунтування, окреслення завдань, внесення змін до нормативно-правового регулювання, інші заходи, спрямовані на утворення і вдосконалення нормативно-правового, інформаційного та методологічного базису розроблення, прийняття та виконання управлінських рішень; 2) практичні – конкретні заходи, що полягають у покращенні матеріально-технічного, фінансового, інформаційно-телекомунікаційного, кадрового й організаційного забезпечення системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, процесу їх прийняття та виконання.

Обґрунтовано пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства, серед яких: 1) удосконалення положень Закону України «Про Національну поліцію»; 2) прийняття наказів Міністерства внутрішніх справ України, а саме: а) «Про порядок забезпечення правової допомоги та юридичного супроводу розробки, прийняття та оформлення управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України», у якому визначити форми надання правової допомоги та юридичного супроводу (консультація, розроблення проекту управлінського рішення, формування бланку типового управлінського рішення, здійснення узагальнення судової практики з визначеного питання, аналізу нормативно-правового регулювання питання, проведення лекцій і тренінгів), підстави для обов'язкового надання відповідних форм правової допомоги, відповідальних за надання такої допомоги осіб, порядок взаємодії структурних підрозділів щодо надання правової допомоги та юридичного супроводу; б) «Про Порядок виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України», у якому врегулювати питання уніфікованості процедури доведення до відома виконавців управлінського рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України, з'ясування його сутності, порядку виконання.

ВИСНОВКИ

У висновках дисертації теоретично узагальнено й запропоновано нові шляхи вирішення наукової задачі, яка полягає у визначенні адміністративно-правових засад управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, а також детальному висвітленні механізму їх прийняття; сформульовано пропозиції щодо напрямів удосконалення законодавства, зокрема шляхом запозичення досвіду іноземних країн в аналізованій сфері. У висновках відображено результати здійсненого дослідження, сформульовані в пропозиціях і рекомендаціях.

1. Запропоновано управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України розглядати за такими підходами: 1) загальний; 2) функціональний; 3) суб'єктний. За загальним підходом управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України – це цілісний і взаємоузгоджений, спрямовувальний та організовувальний, об'єктивно наявний у динамічному розвитку механізм забезпечення системної і безперервної реалізації державно-владних повноважень територіальних органів Національної поліції України. За функціональним підходом управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України – це процес забезпечення організації внутрішньої діяльності територіальних органів Національної поліції України, узгодження процедур, форм, методів, взаємозв'язків усередині структури зазначених органів і між ними, за допомогою чого досягають системної реалізації територіальними органами Національної поліції України своїх повноважень та забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку. За суб'єктним підходом управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України – це цілеспрямована діяльність, скерована уповноваженим суб'єктом й обумовлена завданнями, що покладені на територіальні органи Національної поліції України. Така діяльність уповноважених посадових осіб територіальних органів Національної поліції України спрямована на впорядкування внутрішньоорганізаційної роботи територіальних органів Національної поліції України, завдяки чому відбувається щоденне поточне втілення цілей такої діяльності, забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку.

Управління в територіальних органах Національної поліції України класифіковано за: 1) спрямованістю: зовнішнє та внутрішнє; 2) сферами діяльності територіальних органів Національної поліції України: управління інформаційними ресурсами, управління кадровими ресурсами, управління матеріально-технічним забезпеченням, управління здійсненням оперативно-розшукової діяльності; 3) особливостями суб'єкта управління: колегіальне й одноособове; 4) особливостями правового впливу суб'єкта управління: безпосереднє управління та опосередковане.

2. Управлінське рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України – це здійснюване суб'єктом управління в межах вимог чинного нормативно-правового регулювання та у відповідній формі волевиявлення організаційного, виконавчо-розпорядчого чи підзаконного спрямування, що ґрунтується на аналізі фактичних обставин й особливостей об'єкта управління та визначає конкретні цілі, завдання, стан правовідносин, якого слід досягти, способи,

методи, засоби їх досягнення, встановлює конкретні ресурси, необхідні для виконання рішення, а також коло осіб, на яких покладено його виконання або на яких поширюється рішення.

Виокремлено такі види управлінських рішень: 1) за суб'єктом прийняття: а) одноособові; б) колегіальні; 2) за сферою питань, вирішення яких вони стосуються: а) правозастосувальні; б) економічні; в) кадрові; г) організаційні; 3) за особливостями процесу їх прийняття: а) планові; б) оперативні; в) негайні; 4) за специфікою цілей і завдань, які покладаються відповідно до рішення: а) програмні; б) ситуаційні; в) організаційно-керівні; 5) за відношенням до безпосередньої реалізації завдань, покладених на територіальні органи Національної поліції України: а) первинні (рішення, що безпосередньо спрямовані на виконання законодавчих повноважень щодо забезпечення законності й правопорядку, захисту прав і свобод людини та громадянина, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності); б) похідні (обслуговувальні) – це управлінські рішення з організаційних, господарських, кадрових питань, питань інформаційного забезпечення.

3. Визначено особливості нормативно-правового забезпечення прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України: 1) міжгалузевий характер, що обумовлює комплексне врегулювання процесу прийняття управлінських рішень; 2) системний характер, який виявляється через наявність відповідної системи нормативно-правових актів, до якої належать і підзаконні акти, що регулюють процедуру прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів поліції (однак така процедура потребує деталізації на підзаконному рівні); 3) необхідність конкретнішого правового врегулювання питань, що стосуються етики прийняття управлінських рішень, психологічної та методологічної допомоги й підготовки під час прийняття управлінських рішень, питань визначення рівня ефективності прийнятих управлінських рішень, методики розроблення та прийняття таких рішень, а також контролю за їх виконанням.

Інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень органами Національної поліції України запропоновано визначати як: 1) об'єктивно наявну й таку, що функціонує в динаміці змін, базу даних, а також відповідні інформаційно-телекомунікаційні мережі та засоби технічного збирання, збереження, опрацювання інформації, що вміщують та обробляють відомості про явища суспільного життя, правовідносини, юридичні факти, фізичних осіб, які містять інформацію, необхідну для здійснення повноважень територіальними органами Національної поліції України; 2) діяльність уповноважених посадових осіб територіальних органів Національної поліції України щодо формування відповідного інформаційно-аналітичного підґрунтя для прийняття управлінських рішень; 3) форму фіксації процесу прийняття управлінських рішень; 4) форму та спосіб взаємодії територіальних органів Національної поліції України з іншими органами державної влади, місцевого самоврядування, іншими учасниками правовідносин, а також усередині структури Національної поліції України, між підрозділами відповідного територіального органу Національної поліції України.

4. Виокремлено систему суб'єктів прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, а саме суб'єкти, які: 1) здійснюють загальне керівництво та координацію всіх напрямів діяльності органів Національної поліції України всіх рівнів; 2) реалізують конкретні завдання діяльності окремого територіального органу Національної поліції України загалом, безпосередньо реалізують управлінські рішення суб'єктів першої групи; 3) здійснюють поточну правозастосовну діяльність територіального органу Національної поліції України.

Суб'єкти прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України: 1) наділені владно-управлінськими повноваженнями щодо організації та спрямування діяльності Національної поліції України у сфері утвердження правопорядку та захисту прав людини, охорони державних і суспільних інтересів; 2) характеризуються різноманітністю правового статусу: серед зазначених суб'єктів – як юридичні особи публічного права загалом, так і конкретні фізичні особи, що є посадовими особами відповідних органів. Спільними ознаками всіх суб'єктів є участь у суспільних відносинах як представника держави, державно-владна компетенція, підвищені гарантії такої діяльності, а також види відповідальності за порушення чинного законодавства; 3) перебувають у субординаційних зв'язках, підпорядкуванні щодо органу або посадової особи вищого рівня, у зв'язку з чим прийняття ними управлінських рішень є чітко регламентованим і залежним від волі керівника вищого рівня та вимог законодавства, меж компетенції кожного конкретного суб'єкта.

5. Встановлено стадії розроблення та прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України: 1) виникнення (з'ясування) необхідності прийняття управлінського рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України; 2) аналітична робота – усі дії, що пов'язані з вивченням проблеми, яка потребує розв'язання, і дослідженням об'єкта управління (збирання, обробка, систематизація інформації, її аналіз); 3) пошук оптимального варіанта управлінського рішення – полягає у формуванні різних варіантів управлінського рішення, їх порівнянні, виборі оптимального; узгодження з керівними суб'єктами прийняття управлінських рішень, а також із можливими його виконавцями; розроблення проекту управлінського рішення та його вдосконалення (робота над помилками); 4) прийняття управлінського рішення – безпосереднє оформлення керівниками територіальних органів поліції та іншими суб'єктами управлінського рішення; 5) забезпечення виконання рішення поліцейськими – доведення змісту управлінського рішення до поліцейських, організація виконання і контроль за таким виконанням; 6) оцінювання та прогнозування ефективності управлінського рішення.

6. Сформовано структуру організації виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, яку відображено за такими елементами: 1) нормативно-правовий; 2) процедурний; 3) психолого-методологічний; 4) гарантійний.

Серед проблем нормативно-правового регулювання процедурної діяльності з організації виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів

Національної поліції України виокремлено такі: а) нормативне регулювання процедур виконання управлінських рішень зосереджено на регламентації реалізації лише задокументованих управлінських рішень, а виконання управлінських рішень, відображених в іншій формі (усно, конклюдентні дії), залишається неврегульованим; б) правове регулювання процедурної діяльності щодо виконання управлінських рішень є неузгодженим, неуніфікованим; в) правовому регулюванню організації виконання управлінських рішень, які спрямовані на здійснення управлінського впливу на зовнішнє середовище (їх приймають у процесі безпосередньої реалізації наданих повноважень), бракує деталізованості положень.

7. З-поміж проблем сучасного механізму прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України увагу акцентовано на: 1) структурно-організаційні проблеми (недостатня вивіреність структури територіальних органів Національної поліції України та її центральних органів, недосконала регламентація повноважень щодо управління територіальними органами Національної поліції України); 2) кадрові проблеми (неналежна компетентність поліцейських та інших працівників територіальних органів Національної поліції України; недостатній управлінський досвід посадових осіб територіальних органів Національної поліції України; неналежне психологічне супроводження прийняття управлінських рішень); 3) проблеми взаємодії між структурними підрозділами поліції (відсутність злагодженої взаємодії та обміну інформацією між структурними підрозділами територіальних органів Національної поліції України з питань аналітичної діяльності, а також власної уніфікованої інформаційної системи аналізу й виявлення криміногенних загроз, щодо формування внутрішньоорганізаційного механізму правового супроводження поліцейської діяльності); 4) проблеми методології прийняття та виконання управлінських рішень (нерозвиненість власної системи спеціалізованого нормативно-правового регулювання прийняття та виконання управлінських рішень; відсутність нормативно затвердженого порядку розроблення та прийняття управлінських рішень, у якому мають бути затверджені алгоритми здійснення зазначеної управлінської діяльності).

8. Визначено напрями запозичення іноземного досвіду у сфері організації процесу підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень територіальних органів поліції, а саме: 1) підвищення ефективності фінансового планування в територіальних органах Національної поліції України, що полягає в розробленні чітких положень щодо фінансової звітності, обґрунтування фінансових витрат, які здійснені на реалізацію управлінських рішень у діяльності територіальних органів; визначення потреб у відповідному фінансуванні з необхідним залученням до участі в цьому процесі рядових поліцейських (досвід Польщі); 2) чітке унормування форм управлінських рішень, які приймають у процесі діяльності територіальних органів Національної поліції; визначення критеріїв, за якими обирають форму вираження управлінської волі; регламентація порядку доведення до відома виконавців управлінських рішень і контролю за їх виконанням (досвід Польщі); 3) організація системи надання правової допомоги в територіальних органах Національної поліції та створення відповідних структурних підрозділів (досвід Польщі);

4) запровадження практики community policing (взаємодії поліції з громадою) у процесі організації циклу підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів поліції, з її адаптацією до національної правової системи (досвід США та Польщі).

9. Для подальшого вдосконалення системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України запропоновано здійснити заходи нормативного та практичного спрямування. До перших належать такі: а) розроблення та затвердження єдиного системного й комплексного нормативного акта, який закладе основні принципи та напрями вдосконалення системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України; б) внесення змін до чинного законодавства, формування власної спеціалізованої системи нормативно-правових актів, які забезпечать методологічне підґрунтя для прийняття управлінських рішень територіальними органами Національної поліції України (наприклад, прийняття таких наказів Міністерства внутрішніх справ України: «Про порядок забезпечення правової допомоги та юридичного супроводу розробки, прийняття та оформлення управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України», «Про Порядок виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України»; в) проведення методологічних розробок для процесу прийняття управлінських рішень, для чого необхідно: забезпечити уніфіковане виготовлення бланків найтипівіших управлінських рішень; розробити алгоритми прийняття управлінських рішень за їх видами; сформувані програми автоматизованого збору інформації за відповідними категоріями управлінських рішень. Серед практичних заходів запропоновано: а) забезпечити посилений контроль за виконанням положень Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII; б) покращити стан матеріально-технічного й фінансового забезпечення територіальних органів Національної поліції України; в) окреслити шляхи реалізації положень ч. 1 та 6 ст. 105 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII у частині забезпечення фінансування територіальних органів Національної поліції України з інших не заборонених законодавством джерел, зокрема з боку комунальних і приватних підприємств; г) забезпечити проведення навчань керівників територіальних органів Національної поліції України з удосконалення знань, умінь, навичок і мотивації щодо прийняття управлінських рішень та виконання їх, а також заходів для обміну передовим досвідом з міжнародними організаціями щодо прийняття та виконання управлінських рішень.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Бейгул С. В. Сутність поняття управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 1. Т. 4. С. 123–127.

2. Бейгул С. В. Поняття та сутність управлінського рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 40. Т. 4. С. 184–189. (Серія «Право»).

3. Бейгул С. В. Стадії розробки та прийняття управлінських рішень в діяльності територіальних органів Національної поліції України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 50. Т. 4. С. 133–137. (Серія «Право»).

4. Бейгул С. В. Форми управлінських рішень в діяльності територіальних органів Національної поліції України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 6. С. 144–148.

5. Бейгул С. В. Недостатки современного механизма принятия и выполнения управленческих решений в деятельности территориальных органов Национальной полиции Украины. *Право и политика*. 2018. № 2. С. 44–49. (Кыргызская Республика).

6. Бейгул С. В. Зарубежный опыт в сфере организации управленческого процесса подготовки, принятия и исполнения управленческих решений территориальных органов полиции. *Право и Закон*. 2019. № 1. С. 47–52. (Кыргызская Республика).

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Бейгул С. В. Основні ознаки управління в діяльності територіальних органів Національної поліції України. *Актуальні проблеми реформування системи законодавства України*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, 27–28 січ. 2017 р.). Запоріжжя, 2017. С. 76–78.

8. Бейгул С. В. До питання класифікації управлінських рішень в діяльності територіальних органів Національної поліції України. *Юридична наука: виклики і сьогодення*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 8–9 черв. 2018 р.). Одеса, 2018. С. 93–95.

9. Бейгул С. В. Характеристика матеріально незафіксованих форм управлінських рішень в діяльності територіальних органів Національної поліції України. *Право як ефективний суспільний регулятор*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 15–16 лют. 2019 р.). Львів, 2019. С. 71–73.

АНОТАЦІЯ

Бейгул С. В. Управлінські рішення в діяльності територіальних органів Національної поліції України. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Науково-дослідний інститут публічного права, Київ, 2020.

Дисертаційне дослідження присвячено адміністративно-правовій характеристиці управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України, а також особливостям механізму їх розроблення, прийняття та виконання. Схарактеризовано управління та його види в діяльності

територіальних органів Національної поліції України, висвітлено сутність поняття та види управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України. Проаналізовано спеціальні питання механізму розроблення, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності відповідних органів. Зокрема, розглянуто такі ключові категорії досліджуваного механізму, як суб'єкти прийняття управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України й стадії підготовки та прийняття зазначених управлінських рішень. Окреслено проблеми правового регулювання системи управлінських рішень у діяльності територіальних органів Національної поліції України та запропоновано шляхи їх розв'язання, головним серед яких є внесення змін до чинного законодавства. Досліджено іноземний досвід у сфері організації управлінського циклу підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень у діяльності територіальних органів поліції, визначено можливі напрями його запозичення в Україні.

Ключові слова: Національна поліція України, управлінське рішення, акт, управління, планування, державна політика, децентралізація, правоохоронна діяльність.

АННОТАЦИЯ

Бейгул С. В. Управленческие решения в деятельности территориальных органов Национальной полиции Украины. – *Квалификационный научный труд на правах рукописи.*

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 «Административное право и процесс; финансовое право, информационное право». – Научно-исследовательский институт публичного права, Киев, 2020.

Диссертационное исследование посвящено административно-правовой характеристике управленческих решений в деятельности территориальных органов Национальной полиции Украины, а также особенностям механизма их разработки, принятия и исполнения. Охарактеризованы управление и его виды в деятельности территориальных органов Национальной полиции Украины, раскрыты сущность понятия и виды управленческих решений в соответствующей деятельности этих органов. Внимание уделено изучению специальных вопросов механизма разработки, принятия и исполнения управленческих решений в деятельности территориальных органов Национальной полиции Украины. Проанализированы ключевые категории исследуемого механизма, в частности субъекты принятия управленческих решений в деятельности территориальных органов Национальной полиции Украины и стадии подготовки и принятия указанных управленческих решений. Очерчены проблемы правового регулирования системы управленческих решений в деятельности территориальных органов Национальной полиции Украины, предложены пути их решения, главный среди которых – внесение изменений в действующее законодательство. Исследован зарубежный опыт в сфере организации управленческого цикла подготовки, принятия и выполнения управленческих

решений в деятельности территориальных органов полиции и намечены возможные направления его заимствования в Украине.

Ключевые слова: Национальная полиция Украины, управленческое решение, акт, управление, планирование, государственная политика, децентрализация, правоохранительная деятельность.

SUMMARY

Beihul S. V. Management decisions in the activities of the territorial bodies of the National Police of Ukraine. – *Qualification scientific work on the rights of the manuscript.*

The thesis for obtaining a scientific degree of candidate of legal sciences, specialty 12.00.07 «Administrative law and procedure; financial law; information law». – Scientific Institute of Public Law, Kyiv, 2020.

The dissertation is devoted to the implementation of the administrative and legal characteristics of managerial decisions in the activities of the territorial bodies of the National Police of Ukraine. Besides, the features of the mechanism for their development, adoption and implementation are studied as well. In order to achieve a scientific goal, the author uses a comprehensive scientific analysis of legal norms and clarification of the doctrinal approaches of administrative law of Ukraine and as a result, a characteristic of the management and its types in the activities of the territorial bodies of the National Police of Ukraine was made. Also the essence of the concept and types of managerial decisions in the activities of the territorial bodies of the National Police of Ukraine were revealed in the research. A special attention is paid to the study of special issues of the mechanism for the development, adoption and implementation of managerial decisions in the activities of the territorial bodies of the National Police of Ukraine. Especially, such key categories of the studied mechanism are analyzed as: subjects of managerial decision-making in the activities of the territorial bodies of the National Police of Ukraine, stages of preparation and adoption of these management decisions. Legal features of key concepts and categories were highlighted and researched.

The definition of specialized terms for the development, adoption and implementation of managerial decisions in the activities of the territorial bodies of the National Police is proposed in the research. The content and essence of legal institutions of the specified sphere is revealed. Such concept as “Management decision in the activities of the territorial bodies of the National Police of Ukraine” was defined as committed by the subject of management within the requirements of the current legal regulation and in the appropriate form of expression of will of an organizational, executive, administrative or subordinate nature. This concept is based on the analysis of the actual circumstances and features of the control object, which defines specific goals, objectives, state of legal relations to be achieved, ways, methods, means of achieving them, establishes the specific resources necessary to implement the decision, establishes the specific resources necessary to implement the decision, as well as the circle of persons who are entrusted with its implementation or to whom the decision applies.

This research is aimed at identifying existing problems of legal regulation of the system of managerial decisions in the activities of territorial bodies of the National Police of Ukraine. Also it is aimed at determining effective ways to improve this managerial decision, among which, first of all, is introducing amendments to the current legislation.

In this context, the foreign experience in the organization of the management training cycle, adoption and implementation of managerial decisions of the territorial police is defined. And possible ways of implementation it in Ukraine are outlined.

Key words: National Police of Ukraine, decision, act, management, planning, state policy, decentralization, law enforcement practice.